

hat, 15.11.2012

Til stede:
Pål Aamodt, Avdir
Ivar Lima, Avdir
Kirsti Strand, Hdir
Jan Oddum, Oslo kommune
Hermund Urstad, Husbanken
Oddrun Goksøy, NAV
Anni Fretheim, SSB
Harald Tønseth, SSB (ref.)

Referat fra møte i KOSTRA-arbeidsgruppe for sosialtjenesten 19.oktober 2012

Bakgrunnen for møtet fremgår av årets KOSTRA-arbeidsgrupperapport, der det står:

Arbeidsgruppen vil tidlig på høsten avholde et møte der man gjennomgår samtlige spørsmål på skjema for å se på mulighet for endringer/ forenklinger for påfølgende rapporteringsår (m.a.o. 2013 for skjema 7 og 12, 2014 for skjema 11 og 11 C).

Til møtet hadde SSB sendt ut et notat som ga bakgrunnen for utformingen av dagens skjemaspørsmål. Innspill fra Avdir datert 11/10 og 12/10 var også sendt ut på forhånd. Etter ønske fra Avdir ble også arbeidsgruppens mandat sendt ut.

1. Orientering fra Avdir om Arena

Avdir ga en kort orientering om de nye planene for utvikling av det statlige saksbehandlingsverktøyet Arena. Samordning/ dataflyt mellom Arena og kommunale systemer blir nå antagelig nedprioritert i det videre arbeid med dataflyt i NAV. Dette gjør det enda viktigere å tenke alternative strategier for å sikre datakvaliteten på især skjema 11 C KVP.

SSB viste til at det i forbindelse med databehandleravtalen mellom NAV og SSB var blitt antydnet fra Avdir at det kunne tenkes andre, enklere løsninger for å transportere statlige data til kommunalt system enn via rene koblinger, og at det nå blir enda viktigere å utrede slike muligheter. Konklusjon: Det vil neppe være tilstrekkelig ledige IKT-ressurser i NAV til å gå inn i dette i 2013. Direktoratet foreslår derfor at det i første omgang foreslår endringer i KOSTRA-skjema 11C basert på den nye KVP-løsningen i Arena (se nedenfor).

Planlagt ny funksjonalitet i Arena kan tilsi visse endringer i avgangssituasjon (arbeidssituasjon og stønadssituasjon) i skjema 11 C. Det vil være enklest for kommunene om skjema 11 C tilpasser seg endringene i Arena. Konklusjon: Avdir vil komme med et konkret forslag til endringer i skjema 11 C.

2. Arbeidsgruppens mandat

Avdir spurte om arbeidsgruppen godt nok ivaretar følgende tre punkter i mandatet:

- *Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.*

Diskusjon: Avdir mente det ble for lite oppmerksomhet om publisering på de ordinære arbeidsgruppemøtene om våren, og foreslo et eget publiseringsmøte i januar 2013. Konklusjon: SSB vil innkalle til et slikt møte.

- *Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke og å kvalitetssikre eksisterende registre.*

Avdir hadde allerede på vårens arbeidsgruppemøter bedt SSB vurdere om skjema 11 og 11 C kunne forenkles gjennom økt kobling mot registre. SSB ga allerede da en skriftlig vurdering om at det antagelig var lite å hente her. (Se under skjema 11 nedenfor).

- *Vurdere innspill fra Effektiviseringsnettverkene om nøkkeltall, særlig i forhold til kvalitetsindikatorer.*

Avdir (og flere andre) mente dagens kvalitetsindikatorer på skjema var for dårlige eller utdatert. De enkelte merknadene blir tatt under gjennomgangen av de enkelte skjema nedenfor.

3. Bør sosialområdet gjennomføre en full statistikkgjennomgang etter mønster av barnevern?

På barnevernsområdet holdes skjema i hovedsak uforandret i 5 år, før det tas en full statistikkgjennomgang. Dette kan sikre stabil rapportering i mellomliggende periode, samt at skjema ikke blir et offer for mange skrittvis endringer og vektforskyvninger ("lappeteppe"). Flere mente at forvaltningsreformer og nytt lovverk tilsa en tilsvarende gjennomgang på sosialområdet, men uten at skjema var "fredet" i mellomårene (dette kan gå ut over aktualitet/styringsbehov).

SSB pekte på at en ev. totalgjennomgang må, slik som for barnevern, finansieres av ansvarlig fagdepartement. Behovet for en full gjennomgang vil også avhenge av hvordan gruppen vurderer utbyttet av en enklere gjennomgang (altså den som gjøres i dette møtet), herunder de konkrete resultater av møtet (i form av endrede/ nye spørsmål). Uten ekstern finansiering har ikke SSB kapasitet til noen ytterligere gjennomgang av skjema enn den som er knyttet til de ordinære arbeidsgruppemøtene (i tillegg til dette spesialmøtet).

Konklusjon: Gruppen vurderer behovet for en full statistikkgjennomgang i lys av erfaringene fra dette møtet.

4. Gjennomgang av de enkelte skjema

Skjema 12 Stønadsatser

Skjema har vært holdt uendret i mange år. Det er relativt stor (og "kritisk") oppmerksomhet rundt variasjonene i kommunale sosialhjelpssatser, herunder forholdet mellom sats og faktisk utbetalt beløp. Lav stønadsats kan for eksempel henge sammen med større utgifter etter lovens § 19. Både KOSTRA-prinsipper om enhetlig rapportering og om statistikkens uavhengighet av forvaltningen tilsier antagelig at SSB fortsatt er rett kanal for slik rapportering.

Skjema 11 Sosialhjelp

Koblinger mot registre: Da spørsmålet ble reist i vår, la SSB frem data om omfanget av uoppgitt fødsels-/ ID-nummer. SSB spurte også om bortfall av de foreslåtte opplysningene egentlig innebar særlig forenkling for kommunen. Konklusjon: Ev. ønske om endringer i skjema begrunnet med mulighet for registerkoblinger må ev. tas opp igjen av Avdir i god tid før neste møte i arbeidsgruppen.

Spørsmålet om *årsak til stønadsbehov* er nå, som alle andre spørsmål knyttet til rus/ psykisk helse, satt på vent i påvente av en mer helhetlig behandling i den nye, særskilte KOSTRA-gruppen for rus/ psykisk helse-statistikk.

Flere spurte hvilken rolle en slik ny KOSTRA- gruppe vil få i forhold til for eksempel sosialtjenestegruppen. Kirsti Strand sa det vil bli et samarbeid med de enkelte gruppene, og intet ”diktat”. Det er ennå ikke klart om det blir et særskilt KOSTRA-skjema for rus/ psykisk helse eller om spørsmål (som nå) spres på ulike skjema.

Spørsmålet om å inkludere *utgifter etter lovens § 19* i sosialhjelpsbegrepet: Gruppen var i utgangspunktet positiv, og mente at dette var i tråd med etablerte føringer på skjema 11 både før og etter NAV-loven. Det ble spurt om man burde skille mellom §18 – og § 19-utgifter i skjema. Mot dette ble innvendt at fordelingen kan være noe vilkårlig og variere mellom kommunene, slik at datautbyttet kan bli lite. Konklusjon: Utgifter etter § 19 tas uttrykkelig med, og dette understrekes allerede i veiledningen for 2012-innsendingen. Noe skille mellom § 18 og § 19 foreslås derimot ikke.

Det ble diskutert om *til-/fra-dato* burde registreres i stedet for antall måneder. Antakelig kan til-/ fra-dato hentes mer automatisk fra fagsystemet. Men kan det tenkes faktiske avbrudd i utbetalinger, som tilsløres av at stønadsperioden (vedtaket) formelt løper uavbrutt? Og hva med brudd i tidsserien? Konklusjon: Alle har ansvar for å se nærmere på dette frem mot neste års skjema. Men uten god dokumentasjon av virkningene kan dette ikke tas inn.

Sosialhjelp til boutgifter har vært vurdert tatt inn på skjema 11 flere ganger, men har vært droppet pga usikker datakvalitet. Konklusjon: Skal beløp utbetalt til boutgifter foreslås på nytt, må det sannsynliggjøres at det kan defineres og registreres entydig og sammenlignbart.

Husbanken mente at en slik registrering kan være av interesse, men må ses i sammenheng med statlig bostøtte. Etter siste omleggingen av bostøtten mottar mange bostøtte eller har krav på dette. Sammenhengen mellom disse to ordningene er imidlertid viktige styringsdata.

Husbanken foreslo i stedet et spørsmål om midlertidig botilbud, ev. til erstatning for et spørsmål på KOSTRA- skjema 13. Det nye spørsmålet kunne lyde slik:

Har mottakeren blir gitt midlertidig botilbud etter Lov om sosiale tjenester i NAV § 27

☐ Ja ☐ Nei (Eventuelt periode/lengde)

Et alternativt spørsmål kunne være:

Disponerer mottakeren egen eid eller leid bolig ved siste kontakt?

☐ Ja ☐ Nei

Konklusjon: Husbanken vurderer disse spørsmålene nærmere, også i lys av data fra den nye NIBR-undersøkelsen om bostedsløshet, og kommer ev. tilbake med et formelt forslag til arbeidsgruppen.

Avdir reiste spørsmålet om *utdanningsnivå* burde registreres, i stedet for ev. kobling mot utdanningsopplysninger i etterkant. Spørsmålet er om dette ligger utfyllt i fagsystemene, og i så fall med god nok kvalitet. Konklusjon: Avdir undersøker saken, og tar ev. saken opp på nytt i god tid før neste møte.

Avdir hadde antydnet endringer i de to spørsmålene om *individuell plan (IP)*. Som alternativt spørsmål ble nevnt hvorvidt mottakeren har en ansvarsgruppe: Det er langt flere som har dette enn IP, og det kan være et uttrykk for kvalitet og ressursbruk i NAV.

Ev. endringer i spørsmål om IP må ta hensyn til mulighetene for entydig registrering og brudd i tidsserier. Det bør også ses på de registreringer som gjøres av IP andre steder (IPLoS).
Konklusjon: Alle i gruppen sjekker nytte/ relevante definisjoner.

En del språklige ting/ benevnelser bør ellers rettes i 2014-skjema.

Skjema 11 C KVP

Som nevnt vil Avdir komme tilbake med et særskilt forslag til endringer her, i lys av endringene i Arena.

Skjema 7 Personell og virksomhet

Allerede til møtet 18. juni hadde Avdir levert forslag om flere endringer i personellgruppene. Flere mente at både kategorier og begrepsbruk behøver en oppdatering. Bl.a. kan videreutdanning bli underestimert i dagens skjema og havne under ”annen utdanning”.

Konklusjon: SSB sjekker med utdanningsstatistikken hvordan et skille ev. bør trekkes for bedre å fange opp relevant videreutdanning. Alle gjennomgår ellers de endringene Avdir har foreslått, med sikte på å konkludere i god tid før neste arbeidsgruppemøte.

Pkt 3 Åpningstider. Det ble hevdet at dette ikke er så gode mål lenger, siden åpningstidene mer og mer blir pålagte/ standardiserte. Konklusjon: De som ønsker å endre skjema her, må i god tid før neste møte foreslå en alternativ formulering.

Pkt 4 Brukerundersøkelse. Flere mente at det er vanskelig å skille ut brukerne av sosialtjenesten her, og at mye følger automatisk av reglene for internkontroll. Et spørsmål om krisetelefon kunne være mer relevant. Konklusjon: Dersom dagens spørsmål skal erstattes av spm om krisetelefon, må dette formelt foreslås i god tid før neste møte.

Pkt 5.1-5.2 Rus: Disse spørsmålene ble ansett som relevante, i den grad de faktisk blir brukt av Hdir. Også disse spørsmålene må nå ses i sammenheng med den særskilte KOSTRA-gruppen for rus/ psykisk helse, som skal se på et minste basis datasett. Konklusjon: Før KOSTRA-gruppen for rus/ psykisk helse har konkludert, blir disse spørsmålene stående som i dag.

Pkt 5.3 Gjeldsrådgivning. Avdir hadde foreslått en endring til ”økonomisk- eller gjeldsrådgivning”, men andre mente at dette ville gjøre målgruppen mer utydelig. Det ble vist til at fylkesmannen ber om månedlige rapporter med en tredje og avvikende definisjon. Konklusjon: Avdir bør sjekke definisjonene med sikte på ev. endring for 2013. (Jf. også tilsvarende spørsmål på skjema 7)

Punkt 5.6 Ungdomsarbeider: Enkelte etterlyste klarere definisjon. I etterkant har Avdir meldt tilbake at de ikke ser behov for en klarere definisjon.

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Punkt 6 Krisesenter. Disse spørsmålene er tatt inn etter innspill fra BLD, og blir i utgangspunktet endret i tråd med BLDs informasjonsbehov. SSB er i kontakt med BLD om fremtidig omfang og presentasjon av disse data innenfor/ utenfor skjema 7.